

Säkerhet i verkstäder och ateljéer

Beslutad av rektor 5 mars 2008

Bakgrund

Pedagogiken vid Nyckelviksskolan utgår från materialet och hantverket. Därför sker nästan all undervisning i verkstäder och lokaler. Det innebär att elever och lärare i stort sett dagligen hanterar skärande verktyg, farliga maskiner, heta arbeten och farliga ämnen. Säkerheten måste därför vara mycket hög och all personal och samtliga elever måste vara medvetna om riskerna och ha mycket god kunskap om hur olyckor förebyggs och undviks.

I detta dokument beskrivs grundreglerna för hur skolan arbetar med säkerheten beträffande olycksrisker av olika slag.

Riskbedömning

Till grund för arbetet ligger alltid en riskbedömning. Bedömningen genomförs av skyddsombudet i samverkan med skolans ledning (vanligen representerad av skolans utbildningssamordnare).

En utrustning är antingen riskklassad eller inte. För att en utrustning inte ska vara riskklassad krävs att användningen av den bedöms medföra mycket små risker. (Exvis en vanlig skruvdragare eller bormaskin) Övrig utrustning riskklassas. Riskklassad utrustning förtecknas i särskild lista som finns i respektive verkstad.

En kemikalie är klassad som farlig eller ej. Bedömningen görs med ledning av ämnets produktinformation, där det framgår vilka ev. risker som produkten medför. Alla ämnen/kemikalier som förekommer i en viss verkstad/ateljé förtecknas i lista i vilken det framgår om det föreligger fara eller ej.

Risksbedömningen genomförs återkommande som rutin vart annat år. För varje ny maskin eller nytt ämne görs omgående en riskbedömning. Ansvarig för att riskbedömningar genomförs är skolans rektor.

Rutiner vid riskklassad utrustning

All riskklassad utrustning förses med skyddsanordningar, varningstexter och relevant märkning. Instruktioner placeras väl synliga i anslutning till utrustningen. Vid riskklassad utrustning gäller *säkerhetsutcheckning* innan eleven får arbeta självständigt.

Säkerhetsutcheckningen består av tre moment:

1. Läraren gör gruppvisa genomgångar om risker och rutiner
2. Läraren ger individuell instruktion och handledning i specifik utrustning
3. Eleven redovisar och demonstrerar sina kunskaper om maskinens säkerhetskrav och signerar i lista tillsammans med läraren att utcheckningen genomförts

Vidare gäller alltid att minst tre personer (alla tre ska vara säkerhetsutcheckade) måste finnas i verkstaden vid arbete i riskklassad utrustning (om en skadas, ska en kunna stanna kvar och den tredje larma).

Arbete i riskklassad utrustning är inte tillåtet under lunchuppehåll. Då skall ansvarig lärare bryta strömmen till den.

Riskklassade maskiner inspekteras regelbundet (minst en gång i månaden) av ansvariga lärare som vid behov av underhåll själv genomför detta eller när så inte är möjligt, tar extern hjälp för att genomföra underhållet. Vid underhållet kontrolleras särskilt utrustningens säkerhetsdetaljer och att instruktioner finns i anslutning till utrustningen. Underhållet dokumenteras i särskild liggare knuten till maskinen.

Rutiner för farliga kemikalier

Alla ämnen utöver enkla ofarliga konsumentprodukter (ex handdiskmedel) märks noggrant och förtecknas i lista som förvaras i respektive verkstad eller ateljé. Farliga ämnen förses med brandgula varningsetiketter. På förvaringskärlet ska framgå vilken lärare som införskaffat eller ansvarar för ämnet. I lokalens "Akutpärm" förvaras produktblad för alla farliga ämnen i verkstaden, och i dessa markeras med överstrykningspenna eller liknande, de avsnitt som avser åtgärder vid olycka. I lokalens arbetsmiljöpärm finns samtliga aktuella produktblad.

Särskilt farliga ämnen (ex syror) förvaras i låsta skåp till vilka endast läraren och annan ansvarig personal har tillgång.

Före användning av farliga ämnen gör läraren alltid en noggrann genomgång individuellt eller i grupp av olycksrisker, hälsorisker, miljöpåverkan och handhavande. Ansvarig lärare kontrollerar att eleverna har tillräckliga kunskaper för att utan risk använda respektive ämne.

Vid periodbyte mellan period 1 och 2 och mellan period 3 och 4 rensas ämnesförråden, så att uttjänta kärl med innehåll som inte längre ska användas, lämnas för återvinning eller destruktion. Samtidigt ses märkning och produktblad över och kompletteras vid behov.

Rutiner i övrigt

Grunden för säkerhet är ordning och reda. Därför är det av stor vikt att lokalerna städas ordentligt och att spill och restbitar omgående avlägsnas. Verktyg och material ska i den mån det pågående arbetet tillåter, dagligen återställas till sina platser. Lärare och elever har gemensamt ansvar för att aktuell städrutin följs.

I verkstäder där det pågår arbeten som genererar stoftpartiklar (trä och keramik), är det av särskild vikt att dammsugning sker dagligen, i träverkstaden på Granvägen 3, två gånger.

Kvälls- och helgarbeten (se vidare särskild policy)

Kvällsarbetet får förekomma efter beslut av ansvarig lärare, dock längst till kl 2200 vardagkvällar. Den elev som ansvarar för nyckel och låsning, anmäls i förväg till Magnus Svensson. Ansvarig elev ska kunna nås på mobiltelefon. Nycklar kvitteras ut från ansvarig lärare eller från Magnus Svensson, beroende på lokal.

Helgarbete får förekomma efter beslut av ansvarig lärare, dock endast mellan kl 1000 och 2000 lördag och söndag. Vid arbete i skolans lokaler utanför skoltid krävs att minst två elever finns i samma verkstad. (Observera dock att vid arbete i riskklassad utrustning krävs alltid närvaro av minst tre säkerhetsutvecklade personer). Den elev som ansvarar för nyckel och låsning, anmäls i förväg

NYCKELVIKSSKOLAN

till Magnus Svensson. Ansvarig elev ska kunna nås på mobiltelefon. Nycklar kvitteras ut från ansvarig lärare eller från Magnus Svensson, beroende på lokal.

Vid kvälls- och helgarbete skall samtliga ytterdörrar hållas låsta för att undvika att obehöriga tar sig in i lokalerna. Samtliga fönster skall kontrolleras och stängas när eleverna lämnar lokalen.

Vid arbete i riskklassad utrustning gäller alltid de regler som anges i avsnittet om sådan utrustning.

Rapportering

Vid tillbud eller olyckshändelse skall alltid och ovillkorligen en rapport lämnas till rektor. Rapporten sammanställs av skyddsombudet och ansvarig lärare medan rektor svarar för slutskrivning för ev vidare rapportering till myndighet.

Om skolans lokaler stått olåsta över natten eller om fönster lämnats öppet, görs en kort skriftlig rapport till rektor av fastighetsansvarig.

080305

Bo-Erik Gyberg